

delimičan alibi. No i to je bilo nemoguće. Beše ga obuzela smrtna malaksalost. Želeo je jedino da što pre stigne kući, a onda sedne i miruje.

Kad je stigao u svoj stan, bilo je prošlo dvadeset dva časa. Svetlo se gasilo u dvadeset tri i trideset. On ode u kuhinju i proguta skoro punu čajnu šolju džina Pobeda. Zatim ode do stola u alkovu, sede i izvadi dnevnik iz fioke. Ali nije ga odmah otvorio. Na telekranu je metalni ženski glas vrećao neku patriotsku pesmu. On je sedeo zureći u mramoraste šare na koricama sveske, trudeći se bez uspeha da isključi taj glas iz svesti.

Uvek su noću dolazili da hapse, uvek noću. Najpametnije bi bilo ubiti se pre nego što im se padne u ruke. Neki su bez sumnje tako i radili. Mnogi od nestalih u stvari su bili izvršili samoubistvo. No bila je potrebna očajnička hrabrost da bi se čovek ubio u svetu gde se do vatrenog oružja i bilo kakvog brzog i sigurnog otrova nije nikako moglo doći. S nekim zaprepašćenjem on pomisli o biološkoj beskorisnosti straha, i bola, o izdaji tela koje se uvek koči upravo u trenutku kad se traži poseban napor. Da je delovao dovoljno brzo, mogao je učutkati crnomanjastu devojku; ali je baš prevelika opasnost u kojoj se nalazio učinila da je izgubio moć da dela. Sinu mu da se u trenucima krize niko ne bori protiv spoljnog neprijatelja, nego uvek protiv svog sopstvenog tela. Čak i sad, uprkos džinu, tupi bol u stomaku onemogućavao je povezano mišljenje. A tako je isto, shvati on, i u svim na izgled herojskim i tragičnim situacijama. Na bojnopolju, u sobi za mučenje, na brodu koji tone, stvari za koje se čovek bori uvek se zaboravljaju zato što se telo širi dok ne ispuni celu vasionu; pa čak i u onim trenucima kad čovek nije paralisano od straha ili ne vrišti od bola, život postaje borba, iz trenutka u trenutak, sa glađu ili hladnoćom ili neispavanošću, sa kiselinom u stomaku ili bolesnim zubom.

On otvori dnevnik. Bilo je važno napisati nešto. Žena na telekranu beše počela novu pesmu. Vinstonu se njen glas zabadao u mozak kao komade razbijenog stakla. On pokuša da misli na O'Brajena, za koga je, ili kome je, pisao svoj dnevnik, no umesto njega počeo misliti o tome šta će mu se desiti kad ga Policija misli odvesti. Ne bi bilo strašno ako bi ga ubili odmah. Čovek i očekuje da bude ubijen. Ali pre smrti (o tome niko nije govorio, a ipak su svi znali) moralo se proći kroz rutinu priznanja: uvijanje na podu i vrištanje za milost, pucanje slomljenih kostiju, izbijeni zubi, usirena krv u kosi. Zašto se to mora podnositi, kad je kraj ionako bio uvek isti? Zašto se ne može iz života izbaciti nekoliko dana ili nedelja? Niko nije ostao neuhvaćen; niko nije prošao bez priznanja. Kad čovek podleigne zlomisli, sigurno je da će u izvesnom roku biti mrtav. Zašto onda budućnost mora sadržati taj užas, koji nije menjao ništa?

On pokuša, sa malo više uspeha nego ranije, da dozove sliku O'Brajena. "Sastaćemo se na mestu gde nema tame", bio mu je rekao ovaj. On je znao šta to znači, ili mu se bar činilo da zna. Mesto gde nema tame bila je zamišljena budućnost, koju čovek nikad neće videti ali u kojoj, znajući unapred za nju, može učestvovati. Ali od glasa sa telekrana koji ga je grebao po ušima nije mogao da dalje sledi tok svojih misli. On stavi cigaretu u usta. Iz nje mu smesta ispade na jezik polovina duvana, gorka prašina koju je bilo teško ispljuvati. Pred oči mu iziđe lik Velikog Brata, izbacujući O'Brajenov. Baš kao i pre nekoliko dana, on izvadi jedan novčić iz džepa i pogleda ga. Ono lice je gledalo u njegovo, krupno, smireno, zaštitničko: ali kakav su to osmeh krili crni brkovi? Kao olovni zvon vratiše mu se reči:

RAT JE MIR SLOBODA JE ROPSTVO NEZNANJE JE MOĆ

DRUGI DEO.

1.